

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Մարզպետարանի աշխատակազմի գյուղատնտեսության և բնապահպանության վարչության 2017 թվականի կատարված աշխատանքների մասին

Մարզում գյուղատնտեսական հողատեսքերը կազմում են **189457հա**

- ընդամենը ոռոգվող հողեր՝	-	6523.3 հա
- ընդամենը վարելահող՝	-	15636հա
որից ոռոգվող՝	-	3061 հա
բազմամյա տնկարկներ	-	1857.2 հա
- պտուղ՝	-	995.5 հա
- խաղող՝	-	861.78հա
- տնամերձ հողեր՝	-	3138.7հա
որից բազմամյա տնկարկներ	-	1856.3հա
- պտուղ	-	1518.6հա
- խաղող	-	337.75հա
- Ընդամենը բազմամյա տնկարկներ		3713.5 հա
- խոտհարք	-	5060.8 հա
որից ոռոգվող	-	175. հա
- արոտ՝	-	92238.4 հա
- այլ հողատեսքեր՝	-	74664.4. հա

Մարզում առկա է 11249 գյուղացիական տնտեսություն, որոնց սեփականաշնորհվել է 15296 հա հող, որից՝ 10717 հա վարելահող, 703 հա պտուղ, 651 հա խաղող, 794 հա արոտ, 190 հա այլ հողատեսքեր, 2241 հա խոտհարք:

Պետական աջակցության ծրագրերի շրջանակներում շուկայականից ցածր գներով, ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշումներով մարզի հողօգտագործողներին է հատկացվել է .

Պարարտանյութեր

- Ազոտական պարարտանյութ 525.8տ
- Կալիումական պարարտանյութ 8.8տ
- Ֆոսֆորական պարարտանյութ 7.1տ

Սերմեր

- Գարնանացան ցորեն 3.05տ
- Գարնանացան գարի 32.558տ
- Հնդկացորեն 0.02տ
- Սիսեռ 0.546տ
- Առվույտ 0.115տ
- Կորնզան 2.096տ

Դիզելային վառելանյութ 45 865 լ

Ներկայացվում է 2016-2017թթ ցանքերի և գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության ծավալների համեմատական վերլուծությունը աղյուսակի տեսքով.

N	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Տարածությունը / հա			Համախառն բերքը / տ /		
		2016թ	2017	Տարբ	2016թ	2017	տարբ
1	Հացահատիկ և հատիկալնեղեն	3984	2387	-1597	12192	3438	-8754
2	Բանջարեղեն	662	537	-126	13580	11423	-2157
3	Բոստան	50	34	-16	982	738	-244
4	Կարտոֆիլ	289	223	-66	6224	4472	-1752
5	Պտուղ, հատապտուղ	2138	2514	376	4976	8100	3124
6	Խաղող	1066	1200	134	1978	4065	2087
7	Կերային	1847	1975	128	34783	27045	-9825
8	Տեխնիկական	20	17	-3	275	350	75
8	Ընդ.ցանքատարածություն	6851	5172	-1680			
9	Կաթ տ.				26000	26500	101.9
10	Միս տ.				6400	7100	110.9
11	Ձու մլն. հատ				21.6	21.8	100.9
	Համախառն արտադրանքը մլրդ. դրամ				21.8	23.8	109.1

Բույսերի պաշտպանության ծրագրով ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության կողմից անվճար տրամադրված 117կգ ռոդիֆակում թունանյութի միջոցով մարզի 15 համայնքներում 1462.5հա վարակված վարելահողերի և բազմամյա տնկարկների վրա իրականացվել է մկնանման կրծողների դեմ պայքարի աշխատանքներ, տրամադրված 25.5լ <<Ցիպեր Մաքսի>> թունանյութով Ջերմուկ համայնքի 170հա վարելահողերի վրա կատարվել է մորեխների դեմ քիմիական պայքարի աշխատանքներ:

<<ՌԶԳ>> ՀԿ-ի միջոցով Մարզում ստեղծվել են 17 անասնաբուժական կետեր, 2017թ ընթացքում 980 գ կովեր ենթարկվել են արհեստական սերմնավորման, 2018թ նախատեսվում է սերմնավորել 2500գ կովեր, նպատակ ունենալով զարգացնել Շվից, Հոլշտին, Սիմենթալ ցեղատեսակները : Արոտների կայուն կառավարման բաղադրիչի շրջանակներում, մարզի թվով 15 համայնքներում կառուցվել են ջրախմոցներ, հովվի կացարաններ, բարեկարգվել են հանդամիջյան ճանապարհներ:

Արտադրվել է 8100տոննա պտուղ /+3124տ 2016թ համեմատ/:

Եղեգնաձորի պահածոների գործարանը 2017թ մթերել է 1701տ. պտուղ-բանջարեղեն /245տ պտուղ, 1456տ բանջարեղեն/, որը ավելի է 2016թ համեմատ 651 տոննայով:

Մարզի համայնքներից արտահանվել է 240 տոննա ծիրան, միջին գինը 250 դրամ, 160տ դեղձ միջին գինը 250 դրամ, 140տ խնձոր՝ միջին գինը 250 դրամ:

Արտադրված 4065տ /+2095տ 2016թ համեմատ/ խաղողից, մթերվել է 2364տ/+760տ 2016թ համեմատ/, որից մարզի 11 վերամշակող ձեռնարկությունների կողմից մթերվել է 1129.2տ /+250տ 2016թ համեմատ/:

Հինգ կաթ մթերող և վերամշակող ընկերությունները / Սալլի <<Սելիմ>>ՍՊԸ, Ելփին<<Գերասիմ>>ՍՊԸ, Աղնջաձոր ,Գնդեվազ <<ԷԿՈՖարմ>> ՍՊԸ, Եղեգնաձոր<<Գոլդեն Գոուպ>>/ մթերել են 1530տ կաթ, /+390տ 2016թ համեմատ/, ստեղծվել է 38 աշխատատեղ /+18 աշխատատեղ 2016թ համեմատ/:

Գործող յոթ չրանոցները /+2 2016թ համեմատ/ արտադրել են 68տ չիր /+27 2016թ համեմատ/, ստեղծվել է 39 աշխատատեղ /+17աշխատատեղ 2016թ համեմատ/

Գործում են 19 սառնարանային տնտեսություններ/+4 2016թ համեմատ/ 780տ հզորությամբ/+130տ 2016թ համեմատ/

Մարզի 14 համայնքներում առկա են 44 ջերմոցներ, 2,.3հա /+0.1հա 2016թ համեմատ/:

Առկա են 27 /+3 2016թ համեմատ/ կոոպերատիվներ, որոնց անդամների ընդհանուր թիվը 1167 մարդ է /+127մարդ 2016թ համեմատ/ : Կոոպերատիվներն ունեն հետևյալ ուղղվածությունը. չրի արտադրություն - 3, անասնապահություն-7, մրգի սառնարանային պահպանություն - 7, բուսաբուծություն-3, կաթի մթերում և վերամշակում - 3, գյուղատնտեսական աշխատանքների մեքենայական սպասարկում - 4:

Գործում են Ֆերմերային տնտեսություններ ընդ. 169, որից անասնապահություն՝ 95, հողագործություն՝ 73:

Ինտենսիվ եղանակով մշակվում է 5.7հա պտղատու այգի, 25.3 հա խաղողի այգի և 12հա հատապտուղ/ մորի, մոշ/, կաթիլային եղանակով ոռոգվում է 29.5հա, որից 4.7հա պտուղ, 24.8հա խաղող: 0.5հա խաղողի այգու վրա տեղադրվել է կարկտապաշտպան ցանց:

Անհատ ձեռներեցների կողմից կառավարություն է ներկայացվել 20 ներդրումային ծրագրեր, որոնցից 8-ը արժանացել է հավանության, երկուսը ֆինանսավորվել է:

Հոկտեմբերի 12-ին շահագործման է հանձնվել Զառիթափի սպանդանոցը, որի արտադրական հզորությունը կազմում է հերթափոխին 30 գլուխ խոշոր և 300 գլուխ մանր եղջրավոր կենդանիների սպանդ, ստեղծվել է 25 նոր աշխատատեղ, որից 10-ը մշտական: Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սպանդի է ենթարկվել 1131գ մ.ե.կ, հիմնականում գառներ, որի արդյունքում ստացվել է 19300կգ միս:

Գործող երկու ձկնաբուծական տնտեսություններում արտադրվել է 13800 կգ ձուկ:

2018 հունվարի 1-ի դրությամբ մարզում առկա է 18631 /-1124/ գլուխ խոշոր եղջերավոր անասուն, որից կովեր՝ 8039 /-380/ գլուխ, մանր եղջերավոր՝ 13817 /-2991/ գլուխ, խոզեր՝ 2097 /-422/ գլուխ, թռչուններ՝ 107552 /+40846/ թև և մեղվաընտանիք՝ 23199 /10/ փեթակ:

2017 թվականին ACBA-CREDIT AGRIKOLE բանկի միջոցով մարզի 829 գյուղացիական տնտեսություններին տրվել է շուրջ 942 213 556 դրամ գյուղատնտեսական վարկեր, որից 401 գյուղացիական տնտեսությունների տրամադրվել է 412 000 000դրամ սուբսիդավորված վարկեր, 14% տոկոսադրույքով, 2 տարի մարման ժամկետով: պետության կողմից սուբսիդավորվել է վարկերի 6%-ը:

2010-2017թթ համայնքների կողմից ձեռք է բերվել 57 միավոր գյուղ տեխնիկա, իրենց գյուղ գործիքներով: Լիզինգային եղանակով Թառաթումբ համայնքում ձեռք է բերվել <<Բելառուս>> մակնիշի տրակտոր, իր գործիքներով:

Կարկտահարությունից վնասվել են Աղավնաձոր, Ազատեկ, Փոռ, Գոմք համայնքների այգիներն ու ցանքատարածությունները՝ ընդամենը 269.3հա: Կառավարությունը որպես վնասի փոխհատուցում զիջել է Գոմք, Աղավնաձոր համայնքների հողի հարկը /559 հազար դրամ/:

Ոռոգման սեզոնի ընթացքում ջրօգտագործողներին է տրվել 10525 հազ. խմ ոռոգման ջուր, որի հասույթը կազմել է 119 199 000 դրամ, գանձվել է 121 742 000 դրամ, որը կազմում է հասույթի 102 %-ը:

Մարզի Արենի, Աղավնաձոր, Ռինդ, Գնիշիկ և Գետափ համայնքներում տեղադրվել են յոթ հակակարկտային կայաններ, /560հա ծածկողականությամբ/, կարկտահարության դեմ պայքարի լիարժեք աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ են ևս 20 հակակարկտային կայաններ:

Բնապահպանություն

Տարվա ընթացքում համակարգվել է մարզի տարածքում գործող անտառտնտեսությունում տարվող աշխատանքները՝ անտառների էկոլոգիական և սոցիալական նշանակության բարձրացման, անտառների վիճակի բարելավման, պահպանության, պաշտպանության, ընդլայնված վերարտադրության և արդյունավետ օգտագործման ուղղությամբ: Մշտական ուշադրության կենտրոնում է անտառների հակահրդեհային և կանխարգելիչ միջոցառումների ծրագրի իրականացման աշխատանքները: Մարզի տարածքում գործող անտառտնտեսության հաշվեկշռում գտնվող 13688 հա հողատարածքներից անտառածածկ է 10156 հա: Ռիսկմանասիրվել է մարզի տարածքում ջրերի և ընդերքի օգտագործման ու պահպանության վերաբերյալ բնապահպանական օրենսդրության պահանջների կիրառման ընթացքը: Ռիսկմանասիրությունների արդյունքում բացահայտված բացթողումները վերացնելու նպատակով առաջարկվել է ուժեղացնել տեսչական աշխատանքները ջրօգտագործող և ընդերք շահագործող տնտեսվարող սուբյեկտների գործունեությունը բնապահպանական օրենսդրությանը համապատասխանեցնելու ուղղությամբ:

Բնապահպանական պետական տեսչության Վայոց Ձորի տարածքային բաժնի, մարզային ոստիկանության կողմից իրականացված տեսչական աշխատանքների արդյունքում հայտնաբերվել է ապօրինի ծառահատման՝ 3 , ձկնագողության՝ 13, որսագողության 3 դեպքեր, բնությանը հասցված վնասը վերականգնված է:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում ապօրինի ընդերք շահագործման, ինչպես նաև հողի բերրի շերտի օգտագործման կարգի խախտման դեպքեր չեն արձանագրվել:

Մարզում առկա է՝

- ձկնաբուծական	2 տնտեսություն
- հանքային ջրերի	11 հանքավայր
- հանքային ջրերի շշակցման	3 գործարան
- քարի արդյունահանման	8 հանքավայր
- քարի վերամշակման	6 արտադրամաս

Գյուղատնտեսության և բնապահպանության
վարչության պետ՝

Մ.Ներսիսյան